Bohoslužby v Zábřeze 8.ledna 2017

Mt 3,13-17

Milé sestry, milí bratři, už v adventní době jsme si mohli uvědomovat, jak důležitou roli v příběhu Ježíšově hraje postava Jana Křtitele. Říká se o něm, že je poslední z proroků, který ukazuje k příchodu Mesiáše. Jeho slova a činy tedy připravují lid na veliký okamžik v jejich životě. Sám o sobě říká, že je hlasem, který vyzývá k přípravě cesty pro Mesiáše. Tato příprava nabrala konkrétní podobu v pokání a následném křtu. To je zajímavý okamžik v lidském životě.

Křest bereme dnes jako něco automatického. Prostě to patří ke křesťanskému životu. Ježíš sám poslal své učedníky, aby křtili ve jméno trojice ty, kdo se vydají cestou následování, a tak pokračujeme v této tradici. Tak nějak se snažíme v ní oddělit křest Janův a ten, který svěřil učedníkům Ježíš, což dokládá například apoštol Pavel, který překřtil učedníky v Efezu, kteří měli jen křest Janův. Přesto tyto dva křty spolu velice úzce souvisí. Vážou se k novému počátku lidského života. Rozdíl je právě v tom, že ten Janův tento počátek ještě nespojuje s působením Boží trojice a dalo by se říct i poznáním Boží milosti. U Jana je to jednoznačná odpověď na pokání, obrácení. Člověk se vydává na novou cestu, která ale není možná jinak než podle Zákona. Ovšem něco přeci jen jiného v sobě má. Je to otevřenost, příprava k tomu, že tato cesta potřebuje ještě něco víc, než jen snahu žít podle Zákona s vlastních sil. A tak Janův křest je nový počátek, který poznává, že bez Boží milosti to dál nepůjde. Křest Ježíšův už je ujištěním, že tato Boží milost se právě v Ježíši Kristu stala. Oběma je ale společné to, co předchází. Je to poznání, že cesta života, kterou doposud člověk šel, není jeho silami zvládnutelná, je poznamenaná hříchem. Křest se tak v obou případech stává vyznáním, že člověk nechce, aby jeho kroky ovlivňoval hřích, ale touží jít ve stopách Božích, být ovlivněn Božím zákonem, Božím slovem. Tento význam křtu je potřeba si uvědomit, abychom mohli porozumět tomu, co vypráví náš dnešní příběh.

Ježíš se narodil a jako každý jiný chlapec byl obřezán a pojmenován. Rodiče učinili vše, co v této oblasti přikazoval Mojžíšův zákon. To bylo jejich jednání, které se Ježíše týkalo, ale Ježíš se ho sám neúčastnil. Bůh se stal člověkem. Narodil se jako dítě, byl zapojen do Božího lidu. Myslím, že je to docela pochopitelné. Bylo to zkrátka potřeba, protože tak to říkal Zákon. Jenže když ježíš dospěl a přišel k Jordánu se pokřtít, činí něco, co už Zákonem nařízeno není. Nikde se v Zákoně nepsalo o tom, že je třeba přijít k prorokovi, činit před ním pokání a pak se nechat pokřtít. Toto je krok, pro který se každý rozhoduje naprosto svobodně. Nikoliv proto, že mu to přikazuje Písmo, ale proto, že je k tomu veden poznáním vlastní hříšnosti.

Zde se dostáváme k problematice, která je docela zajímavá. A není nám rozhodně neznámá. Je to upřímnost pohledu na svůj vlastní život. V době, kdy Ježíš přišel ke křtu, ale i dnes, platí často rovnice, že pokud nedělám nic zlého, nehřeším. Pokud plním své povinnosti, je vše v pořádku. Kolik lidí tenkrát, ale i dnes si řekne, že nepotřebuje pokání? Nebo jinak. Kolik lidí myslí na to, že potřebuje obrácení ve svém životě? Kolik pokřtěných přemýšlí o tom, že obrácení se nedá odloučit nejen od křtu Janova, ale ani toho Ježíšova? Janovo vystoupení a praktikování křtu rozdělilo jeho současníky na dvě skupiny. Jedni byli spokojeni se svou vírou se svým vztahem k Bohu, svým způsobem života. Druzí ne. A právě ti druzí k Janovi přicházeli a byli nasměrováni k Ježíši, k jeho radostnému přijetí. Ti první, ti spokojení, se s Ježíšem spíše minuli. Ostatně to má svou logiku. Proč následovat někoho, kdo zvěstuje Boží milost, když sám její potřebu ve svém životě necítím? Kde není povědomí hříchu, tam není ani touha po milosti. A kde není touha po milosti, tam není ani potřeba jít za nějakým Ježíšem. Ježíš sám se postavil do té druhé skupiny, čímž nám možná trochu zamotal hlavu. A nejen nám, i Jan se tomu bránil.

Jan věděl, co jeho poslání znamená. Věděl, komu je určeno. A Ježíš mu do toho nezapadl. Z čeho má činit pokání? Od čeho se má obrátit k Bohu? Vždyť Ježíš přeci nehřeší. To jan je hříšník a měl by přijmout křest, měl by se Ježíšem nechat obmýt k novému životu. Ovšem zde nejde o to, jaký Ježíš je nebo není. Nejde o jeho hřích. Jde o jeho lidství. Osm dní po narození přijal nad sebou jho Zákona. Byl přeci obřezán a vstoupil tak do smlouvy, kterou Bůh s Izraelem uzavřel. Stalo se tak proto, protože to patří k člověku. Člověk je pod smlouvou s Bohem. Stejným způsobem patří k člověku hřích. Ne tedy jeho vědomé páchání, ale pokání z hříchů, vyznání toho, že na člověka působí a musí s ním zápasit. Od hříchu není možné se jako člověk oddělit. To může učinit jedině Boží milost, které se ve křtu člověk otevírá. Proto přichází ke křtu i Ježíš. Nejde o jeho hříšnost, jde o přiznání se k tomu, že hřích patří k lidskému životu a je potřeba jej tedy vyznávat.

Když se Ježíš nechal pokřtít, stalo se cosi zvláštního. Otevřela se nebesa, sestoupil na něj Duch svatý a Bůh se k němu přiznal jako svému synu. V tuto chvíli se Ježíš stal skutečně člověkem, pravým člověkem, který ukáže každému z nás cestu vykoupení. Přijal na sebe vše, co k člověku patří, přijal v tuto chvíli i lidský hřích. Nyní je připraven stát se poslem spásy, vykupitelem. Přijetím křtu z rukou Janových, přijetím údělu lidské hříšnosti, tím se ukázala Ježíšova pokora. Právě ta je základním předpokladem díla vykoupení. Mnozí hříšní ve své pýše hřích nepřiznávají. Ježíš ve své pokoře ho bere na sebe, ačkoliv je sám bez hříchu. Zde tedy začíná to, co se vyvrcholí na kříži a co vyznával prorok Izaiáš, že on nesl hřích mnohých. To nesení tedy začíná, když přijímá křest pokání a obrácení.

Ježíš na sebe vzal úděl hříšníka. Ukázal, jak důležitý moment to je i pro každý lidský život. Snažíme se dosáhnout dokonalosti, svatosti. Ale ta cesta začíná právě zde u obrácení a přijetí

své hříšnosti. Bez tohoto důležitého kroku budeme jen hrát sami sobě jakési divadlo, budeme se zavírat před pravdivým obrazem našeho života. A to se poněkud vylučuje s tím, k čemu nás Ježíš chce pozvat. Jeho křest tak dopadá jako silné světlo do našeho života. Vede nás k zamyšlení nad upřímností vztahu k Bohu.

Když jsem se zmínil o tom, že Janův křest dělil společnost na dvě skupiny, souvisí to právě i s tím vztahem k Hospodinu. Sebespokojenost či neklid, to má spojitost se vztahem k Bohu. Je-li ten vztah spíše okrajový, někdy by se dalo říct až takový jen zvykový, pak se často dostaví i ta sebespokojenost. Člověk si říká, že přeci zachovává všechno, co má, drží se jakýchsi pravidel a tím je vztah k Bohu pro něj vyřízen. Nepotřebuje nad sebou dál nějak moc přemýšlet. Ježíš ukazuje vztah k Bohu postavený trochu jinak. Můžeme ho vyčíst dále v evangeliích. Bůh není formální záležitostí, kde stačí respektovat pár pravidel a říct si, že všechno je v pořádku. Zde jde o něco víc. Je Otcem, který vychovává i chrání, vede člověka k dospělosti. Nenechává ho v jeho snu o dokonalosti, ale ukazuje mu, jak mnoho k ní musí dozrávat. A nedílnou součástí tohoto vztahu je Ježíšův křest, obrácení, které takto sám vyjádřil. Člověk, který následuje Ježíše, tedy poznává, že jeho vztah k Bohu se nemůže obejít bez tohoto činu pokání, bez křtu, který souvisí s jeho obrácením.

Obrácení je pojem, který nám možná nezní moc příjemně. Ani ne tak kvůli svému obsahu, spíš kvůli souvislostem, které se k němu mohou někdy navázat. Avšak ke křesťanskému životu patří. Vyzýval k němu Jan Křtitel, vyzýval k němu Ježíš, Ježíš sám znamení tohoto obrácení i přijal. Nejde v něm o nic víc, než upřímnost před Bohem, ujasnění si toho, co Bůh pro můj život znamená, co sám Bohu z toho života dokážu dát. U Ježíše byl křest krokem, který znamenal naplnění jeho lidství. Bůh se plně stal člověkem. Vzdal se všeho, co měl, aby naplnil Boží povolání, které se mu dostalo. Podstatou obrácení je právě tento krok i v našem životě. Vzdáváme se všeho, abychom tak život naplnili službou Bohu. Vyjádřeno slovníkem apoštola Pavla, odkládáme staré lidství, starého člověka, který byl zaměřen sám na sebe, abychom se oblékli v Ježíše a viděli svět kolem nás očima Božího služebníka.

Máme zde před sebou výzvu, abychom se zamysleli sami nad svým křtem. Do jaké míry je pro nás krokem otevření se Hospodinu, vyznáním, že moc hříchu v našem životě nemůže být zlomena jinak, než jeho milostí v Ježíši Kristu? Do jaké míry je tak skutečně novým počátkem života, který nestojí jen na formálním plnění několika pravidel, ale stojí na hledání Boží tváře a jeho vůle do každého dne? Ve svém křtu Ježíš vzal na sebe lidskou hříšnost. Vzal na sebe břemeno, které ponese až na kříž. Jeho křest se tak pro nás stává počátkem cesty vysvobození, ke které se my svým křtem můžeme přiznávat a přijímat tak do svého života osvobozující moc jeho lásky.

Pane Ježíši, vzal jsi na sebe úděl každého z nás. Jako hříšníky nás přijímáš a svým křtem očišťuješ. Děkujeme, že ty jsi ten náš Beránek, který na sebe vzal hřích světa. Prosíme, dej nám, ať náš křest se nám stává vyznáním, že jen tvá milost náš hřích vykupuje a překrývá.

@page { margin: 2cm } p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120% }

Amen.